

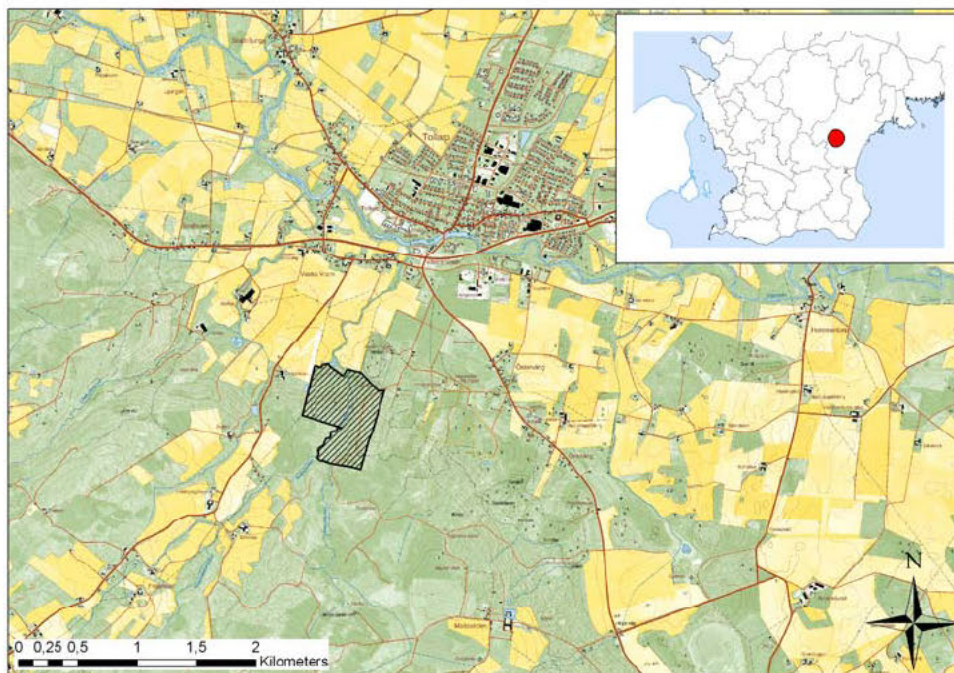
Bildande av naturreservatet Klintabäcken i Kristianstads kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Klintabäcken
Kommun	Kristianstad
Natura 2000 ID	SE0420203 och SE0420310
Socknar	Västra Vram
DOS id	1013457
Gränser	Området är markerat med punkstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Västra Vram 10:27
Markägare	Naturvårdsverket
Läge	Området är beläget ca 1,5 km söder om Västra Vrams kyrka.
Kartblad	Topografiska kartan: Ekonomiska kartan: 03D0g och 02D9g
Centralpunkt	X: 1384524 / Y: 6200245 (RT90 2,5 gon V)
Naturgeografisk region	8, Nordöstraskånes barrskogslandskap
Servitut och nytjanderätter	Se bilaga 2
Areal	Totalt ca 37 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att:

- bevara och utveckla områdets höga biologiska mångfald, såsom den rika epifytiska lav- och mossfloran knuten till gamla träd, den rika svampfloran, sällsynta mollusker och insekter,
- bibehålla, utveckla och återskapa en gammal, naturskogslik ädellövskog,
- bibehålla och utveckla områdets lövsumpskogar,
- bibehålla och utveckla naturvärden i vattendraget Klintabäcken
- bidra till att i den kontinentala regionen upprätthålla och utveckla gynnsam bevarandestatus för förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv,
- skydda och vårda förekommande kulturhistoriska lämningar som exempelvis fornminnen,
- tillgodose allmänhetens behov av rekreation och friluftsliv.

Syftet uppnås genom att området lämnas fritt från ekonomiskt skogsbruk och därigenom skapas en naturlig intern dynamik. Ingen lövved får bortforslas från naturreservatet. Klintabäcken ska behålla sin slutna karaktär, där ska finnas rikligt med gamla träd och död ved. För området främmande eller invasiva arter ska bekämpas. Bäckens hydrologi bevaras. Ny kunskap om hotade och hänsynskrävande arter beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Beskrivning av området

Geografi och geologi

Reservatet Klintabäcken är beläget på Linderödsåsens nordsluttning, ca 1,5 kilometer söder om Västra Vram, Kristianstads kommun. Berggrunden består till största delen av ögonförande och grovkornig granit (Karlshamnsgranit). Jordarten utgörs av lerfri morän. Trots den relativt sura berggrunden har pH i förnan uppmätts till ett relativt högt värde, 5,9-6,9.

Området är kuperat, med stora block och en bäckravin som ger området ett unikt naturvärde och särskild prägel. Vegetationen är typisk för lövskogsregionen och domineras av bokskog av örttyp med bl.a. mycket gulplister och skogsbingel i fältskiktet samt av blandädellövskog med bok, lönn och lind. Här finns även några sumpskogar i form av klibbal- och askskogar samt några partier med avenbok. En stor del av skogen är påverkad av källflöden med ett högt pH värde och rörligt kalkförande markvatten. Från sydväst till nordöst rinner själva Klintabäcken.

I reservatets område har hydrologin i bäcken inte påverkats under de senaste seklen. Under 1950-talet byggdes en damm nerströms vattendraget strax norr om reservatet. Dammen har gynnat sumpskogarna som har växt sedan den byggdes och fungerar som reservoar för torrare perioder under sommaren. Dammen utgör ett vandringshinder för fiskar och andra limniska organismer. För att gynna limniska värden i Klintabäcken bör möjligheten till ett omlöp undersökas.

Biologiska naturvärden

Klintabäckens naturreservat är en mycket värdefull skogsmiljö med lång trädkontinuitet. Naturreservatet ligger i en värdetrakt för ädellövskog (Linderödsåsens nordsluttning) och ingår i det nationella och regionala strategiarbetet för skydd av värdefull skog. Reservatet Klintabäcken hyser en mycket hög biologisk mångfald, speciellt vad gäller lavar, för vilka den räknas som den artrikaste lokalen på Linderödsåsen med 10 rödlistade påträffade arter. Området har också en mycket värdefull svampflora (både marksvampar och vedsvampar) med mer än 12 rödlistade arter, samt 4 arter rödlistade mollusker.

En stor del av artrikedomen är knuten till marken med dess många källflöden, höga pH-värde och höga näringsrikedom. Dessutom bidrar källflödena och bäckfåror till en hög luftfuktighet vilket gett upphov till den intressanta

lavfloran. Totalt är 30 rödlistade arter (Artlistan 2010) noterade i Klintabäcken, de flesta knutna till skogsmiljöer.

Vattendraget är obetydlig påverkad av förurning och föroreningar. Den rena vattenkvaliteten syns genom förekomst av de ovanliga bäcksländorna *Capnia bifrons* och *Capnopsis schilleri*. I bäcken finns det öring och elritsa, vilket ger en måttlig status vad det gäller fiskfaunan. Det finns ett fynd av flodpärlmussla, och det är troligt att arten finns i området.

Historik

Området runt Klintabäcken har nyttjats av människor åtminstone sedan järnåldern. Rester av fast fornlämningar från järnåldern kan idag hittas i de centrala partierna av reservatet. Trots den långa dokumenterade påverkan har dock stora delar av området förmodligen varit kontinuerligt skogsklätt, åtminstone i de svårtillgängliga blockiga partierna. Först i form av en blandad ädellövskog med förekomst av ek, lind och lönn, senare alltmer bokdominerat då boken anlände till området för ca 3 000 år sedan.

Så långt tillbaka som kartmaterialet sträcker sig kan man se att området har lång skogskontinuitet. Redan på en karta från 1740 beskrivs området som "bökeskog", alltså bokskog använd som utmark för betande boskap. I södra delen av skogen, öster om ån förekommer på denna karta några sankar gräshålor, vilka beskrivs som "obeväxta" och att "vissa höstas beständigt", alltså att de slagits för höskörd.

På den ekonomiska kartan från 1927 är området skogbeväxt. Några mindre inslag av mossar och kärr finns i sydost. Skogen består av ädellövskog med ett mindre inslag av gran i sydväst. I mitten av 1900-talet dominerade ädellövskogar reservatet och de omgivande markerna. Dessutom fanns en slätteräng vid den nordöstra delen av ån. Denna äng planterades på 60-talet med gran vilken senare blåste ner i stormen "Gudrun" år 2005.

Området väster om Klintabäcken köptes in av staten 1995. Sedan dess har inga aktiva skogsåtgärder utförts i denna del. Området öster om bäcken köptes in 2001. I den södra delen av detta område finns en granplantering (2 ha) som anlagts i slutet av 1950-talet. Hela området öster om bäcken sköttes som produktionsskog fram till 2001.

Allmänheten och friluftsliv

Området är väl utnyttjat för rekreation och friluftslivet. Lokalbefolkningen utnyttjar området som utflyktsmål. Många föreningar såsom Scouterna, motionsföreningen FK Åsen, brukshundsklubbar, osv använder också flitigt området. Den rika marksvampfloran har medfört att området varit föremål för åtskilliga svampexkursioner på senare år.

Skälen för beslutet

Naturreseptatet omfattar två **Natura 2000-områden** enligt habitatdirektivet SCI (SE0420203- Klintabäcken och SE0420310- Vrams ån). Bäckén är utpekad som **nationellt särskilt värdefullt vatten** (Vramsån) ur naturvårdssynpunkt och även beslutad som sådant av Naturvårdsverket. Klintabäcken är ett **övrigt vatten** med **EU-kod SE61987481384436** som förs till Vramsåns huvudfåra (SE620722-137672). Reservatet omfattas vidare av **riksintresse för naturvård** (N61), är av **riksintresse för friluftsliv** (L54) samt ingår i Programmet för **tätortsnära natur planeringsunderlag** (område 25) som en del i området Stackedala, i **länets Naturvårdsprogram**, och i kommunens Naturvårdsprogram. Den är med i **värdeatrakten** Linderödsåsens nordsluttning (trakt 12) i den skånska strategin för formellt skydd av skog, delvis utpekad som **nyckelbiotop av Skogsstyrelsen**. I området finns röd ögonknäppare (*Denticollis rubens*) som ingår i **åtgärdsprogram för bevarande av sex hotade bokskogsarter**. Området ingår i **UNESCO godkända Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike**, Området innehåller flera **fasta fornlämningar**. Reservatsområdet bidrar till de nationella miljökalitetsmålen **Levande skogar**, **Ett rikt växt- och djur liv** och **Levande sjöar och vattendrag**.

Klintabäckens ädellöv- och sumpskogar hyser en hög biologisk mångfald med mycket stora botaniska, zoologiska och limniska värden. Särskilt rikt är området på kryptogamer som svampar och lavar men också mollusker, varav 32 arter av de olika grupperna är upptagna på den nationella rödlistan (Rödlistan 2010). En stor del av de hotade arterna är knutna till marken med dess många källflöden, höga pH-värde och höga näringsrikedom. Dessutom har källflödena och bäckfåorna, i kombination med trädsiktet och topografin, gett upphov till en hög luftfuktighet och ett jämnt lokalklimat vilket bl.a. gynnar den skyddsvärda lavfloran. Vidare bidrar ett skydd av Klintabäcken till bevarandet av en mycket värdefull ädellövskogstrakt på Linderödsåsens nordostsluttning. Bäckén Klintabäcken som är ett biflöde till Vramsån har en värdefull bottenfauna.

Lokalen har ett kulturhistorisk värde, flera fornlämningar finns spridda i området.

Den storblockiga bäckravinen, de kuperade bokskogarna, och allmänt estetiskt värdefulla skogar gör området till ett viktigt utflyktsmål både för motionerande som för övriga rekreationsbesökare. Området är tillgängligt med bil men allmänna kommunikationer (buss) är också ett alternativ. Området har stor betydelse för friluftslivet.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald, att vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter, att ta tillvara på rekreation och friluftsliv och att bevara värdefulla kulturmiljöer bör det angivna området avsättas som naturreservat enligt miljöbalken.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har beaktat inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med Kristianstads kommuns översiktsplan.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. bedriva täktverksamhet i någon form,

3. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär, såsom att borra, spränga, gräva, schakta, fylla ut eller dika,
4. anordna upplag,
5. avverka levande eller döda träd och buskar och/eller bortföra ved,
6. så eller plantera träd och buskar,
7. tillföra kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen,
8. utfodra vilt,
9. dra fram mark- eller luftledning,
10. anlägga vägar och stigar,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. skötsel av mark innefattande restaureringsåtgärder i skogen,
2. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
3. uppföljning av områdets skötsel, miljöövervakning och Natura 2000,
4. utmärkning av, skyltning till och upplysning om reservatet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**:

1. bortföra ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
2. gräva eller på annat sätt skada block, stenar, hållar, terrängformer eller stenvägar,
3. elda annat än på särskilt anvisade platser i bilaga 3 och endast med medhavd ved,
4. använda engångsgrill,
5. cykla eller rida annat än på anvisade stigar i bilaga 3,
6. framföra motordrivna fordon,
7. avsiktligt störa det vilda djurlivet,
8. uppföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål, t ex jaktorn,
9. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
10. inplantera för området främmande växt- eller djurarter, både i land som i vattnet,
11. bedriva lägerverksamhet.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

12. fånga eller samla in djur eller vedlevande svampar, eller på annat sätt skada deras habitat eller påverka deras populationsutveckling.

Undantag från samtliga föreskrifter under A och C

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för att:

- åtgärder i samband med förvaltarens restaurering eller naturvårdsskötsel enligt skötselplanen, underhåll och drift av anläggningar och anordningar för information, allmänhetens tillgänglighet eller tillsynsuppdrag,
- åtgärder i samband med underhåll och drift av befintliga nyttjanderätter,
- åtgärder för att bekämpa invasiva/främmande arter.

Föreskrifterna C9 och C11 gäller inte vid arrangemang som utförs i samråd med förvaltaren. Anbringade anordningar ska avlägsnas när de inte längre används.

Föreskriften C6 och C7 gäller inte för innehavare av jakträtten inom reservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser samt vid uttransport av fäلت vilt.

Föreskrift C6 gäller inte vid större friluftsansrangemang efter samråd med förvaltaren.

För föreskriften C12 gäller vidare att vid tillstånd ska uppgifterna om fynden rapporteras till Länsstyrelsen och Artportalen.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-

och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,

- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (16 §),
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter,
- lag (1988:950) om kulturminnen m m. Det är förbjudet att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller skada fast fornlämningar,
- 5 kap 3 § miljöbalken om miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen i Skåne län uppmärksammade området och mark har köpts in vid två olika tillfällen med syfte att ge området ett långsiktigt skydd.

Områdets höga naturvärden uppmärksammades år 2004 i samband med att det pekades ut att ingå i nätverket Natura 2000 inom ramen för rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet, SE0420203 och SE0420310). I dessa områden finns naturtyperna: Ädellövskogar i branter¹ (9180), Näringsfattig bokskog (9110), Näringsrik bokskog (9130), Svämlövskog¹ (91E0), samt Vattendrag med flytbladsvegetation eller vattenlevande mossor (3260).

Kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med synpunkter på förslaget till föreskrifter och skötselplan under perioden 7 maj till 11 juni 2010. Samtliga svarare har tillstyrkt förslaget om ett naturesservat. Flera av de inkomna synpunkterna berör hydrologin och C-föreskrifter. Mer detaljerad redovisning av synpunkter och Länsstyrelsen bemötande redovisas i bilaga 4.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ”påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad. Ordningsföreskrifterna innebär att

¹ prioriterad naturtyp enligt Natura 2000

möjligheterna att utnyttja området, i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten inte allvarligt försvåras”

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan skall fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog länsöverdirektör Björn Risinger, beslutande, miljödirektör Elisabeth Hellmo, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Ivan Gallardo, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Mayra Caldiz, föredragande.

Björn Risinger

Mayra Caldiz

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning och andra bestämmelser
2. Förteckning över fastigheter- Nyttjanderätter
3. Karta med anordningar (stigar, parkeringar, anvisade platser eldning, ridning och cykling, mm)
4. Remissammanställning med kommentar – naturreservatet Klintabäcken
5. Hur man överklagar
6. Sändlistan

